

Beskrivning:

Garpenbergs Odalfält är beläget i Garpenbergs socken, Kopparbergs län, ca 12 km ostnordost om Hedemora och intill Grusjöns nordvästra strand. Odalutmålet lades den 3 november 1785, och med stöd av därvid upprättad utmålskarta och utmålsprotokoll förnyades uppstakning och rösläggning av detta utmål vid bergmästareförrättning den 19 aug. 1932.

Föreliggande gruvkarta har upprättats dels på grund av nymätningar bestående av triangulering i dagen, lodning genom Rålambs-, Central- och Trindgruveschakten, polygontågmätning å tillgängliga delar av 65, 80, 100, 135, 180 och 220 m:s nivåer samt kompletterande markscheidermätningar, dels för nu oåtkomliga områden med hjälp av 1767-69 års karta över Överberget, 1724 års karta över Biskopsgruvorna och i övrigt 1927 års karta över Odalfältet.

Beträffande gruvornas äldsta historia heter det i beskrivningen till 1767-69 års gruvkarta bl.a:

.....§ 3. Grufvornas ålder reknas ifrån hedna tiden, som ej synes otroligt, tå man betraktar thet myckna nedlagde arbete på thetta vidsträckta fältet, och tillika jemförer åtskillige til Höglofl. Kongl. Bergs Collegium inkomne relationer (af åren 1651-53, 1662-63 & 1674), hvilcka alla stödjå sig på then tidens allmänna berättelser, samt at tvårne grufvor af ålder burit och ännu bära namn af Hedninge Grufvor, så kan man på thenna grund statuera at thetta bergwerck är vid pass 7 å 800 år gammalt, tå man reknar ifrån konung Biörns tid, som regierade i Nionde seculo då Christna läran först blef införd i Sverige, churu man tagit 100 år mindre tillbaka, innan Grufvorne kunnat nämnas efter the hedniska förfäderne.

I Lilla Biskopsgruvan pågick brytningen till år 1733, då gruvan nått sitt nuvarande djup av ca 220 m. Härefter förlades brytningen uteslutande till Överberget och fortsattes till år 1878, då även dessa gruvor voro brutna till nuvarande djup. Först i början av 1900-talet återupptogs arbetet, som intill år 1920 huvudsakligen koncentrerades på kopparmalmer (Bergsmansgången) och från år 1927 på Underbergets komplexmalmer. Det nuvarande centralschaktet avsänktes från dagen till 220 m:s nivå åren 1919-21. Åren 1925-26 uppfördes nuvarande anläggningar ovan jord, varvid anrikningsverket då byggdes för flotation av komplexmalmer med en kapacitet av ca 30 000 ton berg pr år men omändrades år 1931 för en kapacitet av ca 85 000 ton berg pr år.

Den geologiska karteringen har å tillgängliga delar av huvudnivåerna 65, 100, 135 och 220 m. utförts av professor Per Geijer, som även avfattat följande geologiska beskrivning:

"Berggrunden inom malmfältet är i huvudsak glimmerskiffer, som dock i öster begränsas av porfyrisk plagioklasleptit samt i fältets norra delar innesluter några partier av vit, porfyrisk kalileptit. Glimmerskiffern är dels biotitförande, dels för den i stället en ljus glimmer. I den förre formen uppträda ofta mycket biotitrika bankar. Ställvis är den även inom bredare zoner mer än vanligt biotitrik. Med biotiten följer mycket ofta almandingranat samt stundom zinkspinell (gahnit), eller staurolit. Egentligt kvartsitiska, glimmerfattiga zoner äro skäligen underordnade. Mot leptiten visar glimmerskiffern en snabb övergång. Ungefärligen parallellt med glimmerskifferns skiffrighetsställning förekomma bälten, mer eller mindre kontinuerliga, av tät vit dolomit och därtill anslutet tremolitskarn (ofta omvandlat till talk).

Malmfyndigheterna tillhöra ett flertal olika malmtyper med koppar, zink och bly, fördelade på två norrut konvergerande bälten, i väster Överberget, strykande ca SV-NO, i öster Underberget, vars mellersta del har ungefär samma strykning, medan södra och norra delen har en mera nordlig strykning. Sidostupningen är genomgående brant mot SO (delvis vertikal) och fältstupningen 50-75° mot ONO.

Överbergets malmkroppar, i den mån de äro kända, hava visat sig vara impregnationszoner av kopparkis (delvis i form av ränder och ådror) uti kvartsig glimmerskiffer med flusspat som karaktäristisk följeslagare. Även i Underberget förekommer en i huvudsak jämförbar form av kopparmalm, dock veterligen utan flusspat, dels i Bergsmansgången, dels i partier av andra malmer såsom Lasse. I Biskopen (åtminstone i Lilla Biskopsgruvan) förekommer en egenartad, föga känd kopparhårdmalm med bornit och kopparglans. Större delen av Underbergets malmkroppar äro dock mera zink-bly-malmer än kopparmalmer. De viktigaste typerna äro: Zinkgruvmalmens impregnationsmalm i glimmerskiffer och leptit; mera kisiga (delvis även kopparförande) huvudsakligen blymalmer av besläktad typ i vanligen biotitrik glimmerskiffer, såsom Spelvind, Djuphalsen och Rödgruvan; "kulmalm" i form av regelbundna, nästan rätlinigt i den allmänna strykningsriktningen förlöpande, smala, kompakta komplexmalmer med karaktäristiska små rundade kulor av kvarts, glimmer o.s.v., typiskt representerade av Latvindmalmen; skarnmalm i tremolitskarn, ex. Lillgruvan. Dessa olika typer äro i många fall mycket nära förbundna med varandra. Smala men uthålliga malmtyper, såsom "kulmalm" och vissa hårdmalmer, övergå stundom i kedjor av gångkvartsklumpar med något kiser."

Guld förekommer gediget tillsammans med kopparkis i de flesta malmerna och särskilt i de kopparrikare partierna av "kulmalmer." Blyglansen är över hela fältet silverhaltig.

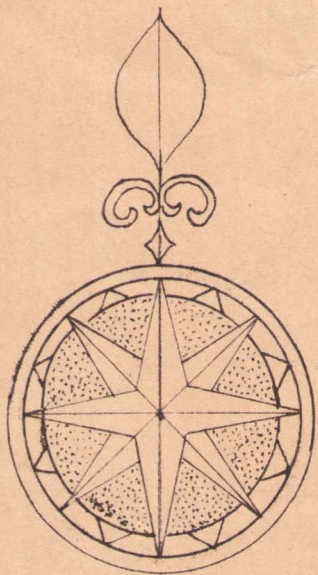
Kopparhårdmalmernas metallhalter äro ej kända. Komplexmalmerna hava de senaste åren i brutet berg hållit: 3-5 % Pb, 4-7 % Zn, 0,1-0,6 % Cu, 0,5-3,0 gr. Au pr ton, 30-60 gr. Ag pr ton.

Malmarean för de kända nu till största delen utbrutna kopparmalmerna har utgjort ca 5000 kvm. För de övriga, gemensamt benämnda komplexmalmerna, är nuvarande malmarean ca 3000 kvm.

Jula malmarer afsläp ca 13500 m.

Kopia.

Apr 1658
of
Thomas Harrison
Merchant

Garpenberg:

Junkare o Ge Krupp grafvorna.

W 7:38

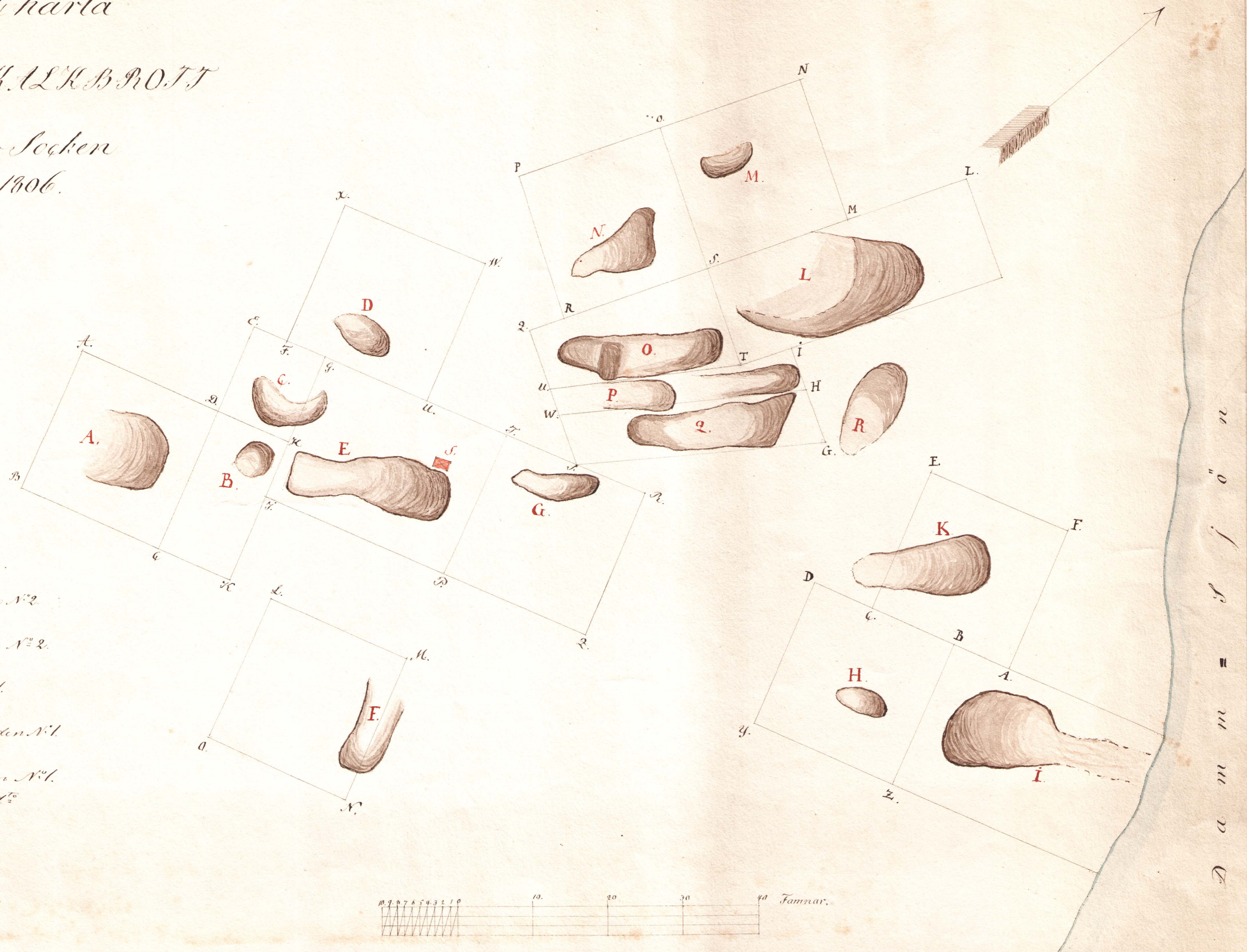
Garpunbergs socken

W 7:38

Dagbladet till
Thomas Christens-
sons hustru öfver
Gamla Kyrkogår.
och Järnkärr.

Situations Charta
 öfver
 FINNHYTTE KALKBROTT
 uti
 Garpenbergs - Socken
 Författad år 1806.

- A. Tagt eller Gråbergs brottet.
- B. Eric Ersfons N° 1.
- C. Jan Andersfons i Simhyttan N° 1.
- D. And: And: ^{son} i Caspersbo N° 2.
- E. Jan And: ^{son} i Finnhyttan N° 2.
- F. Alder Grufvan.
- G. Ode Brott.
- H. Pehr Mattsson i Backgården N° 2.
- I. Sjögrufvan.
- K. Eric Andersson i Backgården N° 2.
- L. Stållbergs Brott.
- M. Eric And: ^{son} i Backgården N° 1.
- N. Zachris Ers Grufva.
- O. Pehr Mattsson i Backgården N° 1.
- P. And: Andersfons Enka.
- Q. And Jansson i Backgården N° 1.
- R. And Jansson d^e d^e.
- S. Kalkbod.

№ 2.
Finnhylee kalkbrott.
1806
Garpenberg.

0-461

6

Concept Charta

Offici

Tinnhytte Kalk Brøtt

Alli

Gaspenbergs Sohn Nora K. bergs latta
 för fattas, och utbetalat, lagda i October år 1806.

Finnytte Kalkbrott
Gorpenberg 1806

54.

N:o 4
Konceptkarta öfver
Finnytte kalkbrott.
1806.
Gorpenberg.

N:o 29 Finnytte Kalkbrott

794-C